

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05 cèn. pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65 »
Un any.....	2'60 »
Per dotzenes.....	0'45 »
Núm. a atrassats des 2.ª tom...	0'06 »
Id. id. des 1.ª tom...	0'07 »

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÈ VENT À SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.

Fóra Palma. Dins Mallorca.	3 mesos....	0'85
	1 any.....	3'25
Dins España...	3 mesos....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s' Estrangè...	3 mesos....	1'00
	1 any.....	5'50

ES CAPELLÀ MORO DE SA LLONJA.

(ACABAMENT.)

Com tot té fi en aquesta miserable vida, arribà s' hora p' es capellà de sortí d' Alger. En Sayd l'acompañà a n' es Moll amb una partida de cavallés mòros, y al acte d' embarcarsè li donà un' aferada p' es còll que va essè d' amich.

Es capellà trobà dins sa barca una cambra ben guarnida y arretglada amb un camaròt molt net; y aquell vespre va dormí com un peix.

A sa dematinada se despertá, mirá per un finestró, va veure terra y tot s'alegrá pensantse qu' era Mallorca. Sortí defòra y es capitá de la galiòta el desenganà dientli qu' aquella tèrra era s' illa de Formentera ahont havian recalat à causa d' una tribunada y de la mar sorda qu' hey havia de llevant. Seguiren navegant tot aquell dia y sa nit siguent sense res de nou, fins qu' à s' horabaixa de l' ondemá prengueran tèrra dins Cala Majó, perqu' es capitá mòro no s' atreví à entrá més endins per respecte à ses galères del Rey.

Desembarcat que fonch es capellà amb so séu bolich, va descosí aquest una mica, hey aficà es bras, cercá, palpant, palpant, una de ses taleques, la desfè y enfonà sa ma per endins y tregué una grapada d' escutets que va donà à n' es capitá mòro perque, los repartís com à propina à tota sa barcada. Els marinés tots contents y agrahts volian acompanyarló, y durli es feix al manco fins el Salt des Ca ó ses Finestres verdes; però èll no heu volgué de cap manera per no posarlós amb un compromís.

Se despediren, els mòros s' alluñaren remant, remant; y el bòn prevere se carregá es bolich demunt s' esquena y prengué es tròt per sa còsta de Calamajó.

Abans d' arribá à dalt ja estava cansat com un ase, perqu' es bulto que duya era més faxuch qu' èll no es feya contes. Per prendre repòs y alenà, s' assegué quant fonch dalt de tot à un cantó d' un marge. Va veure un pagès que feya clòts de figuera y el cridá:

—¡Germá! ¡germá!

Però es pagès se posá à corre com un desaforat; lo mateix ó pitjó que si hagüés vist el dimòni.

—¡Y ara perque fogiu? (li cridava es capellà. Quant va caure en qu' anava desfressat de mòro y qu' axò bastava y sobrava per ferli botá marges y parets com una llebra encalsada per cusses ervisenques.)

—¡Tot sia per amor de Deu! (digué per sí mateix.)

Y torná à carregarsè es bolich y à fé un' altre mica de camí axí com pogué. Quant va essè à sa culassa de Porto-pí va trobá dos bergantells marinés que feyan vía cap à la volta de Ciutat.

—Atlots, (cridá es capellà.) Arrambauvós y no tengueu pò de mí, maldeament me vejeu vestit de mòro.

—Y ara que voleu (contestá un d' ells).

—Jo som sacerdot.

—¡Vaja un sacerdot! (respongué s' altre riguent; y tayá un clau.)

—¡Tòca, tòca! No t' en rigues. ¡Que no 'm coneys? Jo som es capellà de sa Llonja.

—¡Y té rahó! ¡Ah; com es vel-la-llissa! Jo estich veynat de ca-séua... ¡Y qu' es tornat lòco?

—No; gracies à Deu. Jo vos ho contaré tot. Però, per ara m' heu de fé un favó.

—Diga. ¡Qu' es que vòl?

—Que m' aydeu à du aquest feix fins dalt ca-méua y jo vos ho agrahtiré y vos donaré per beure.

—Pòsa una ma aquí, tú.

—Y es ben fexuch aquest viatge, si va à dí vè. ¡Que pèstes hey du dedins, pare capellà?

—Còses ben sanes y de bòn metrall. En essè dins Ciutat vos ho mostraré tot. Per ara fassèm via, abans de que tenguem que robegá fosca p' es camí.

—Però, bònno. Que mos cont perqu' es que s' es vestit de mòro. ¡Sab qu' heu tròb de raro per un sacerdot com vostè!

—Jo ara acab d' arribá d' Algé.

—¡Qu' ha dit? ¡Que somía?

—No somihi. Ben despèrt estich jo, gracies à Deu. Escoltaumè una estoneta y vos donaré conta y rahó d' aquest vestuari.

Y los aná fent sa contarella de tot quant li havia succehit, sense que ninguns d' els dos marinés s' atrevís à alenà fòrt. Quant contava lo des patró, tots dos à la una, li digueren:

—Ben merescut s' ho té el cosí Arnau. Si es un homo massa tirano amb tothom, qu' al punt heu fa tot à garrotades, sense tení consideracions à Meco.

Quant arribaren à Santa Catalina, va essè allò un escándol complet. Devés les Sitges hey havia uns quants atlots que jugavan als mòros venen; y quant repararen que n' veritat venia un mòro, se posaren ses cames à n' es còll correquent cap à la Pursiana y cridant com uns orats. Ses catalineres sortiren à veure qu' era aquell renou, y se va mòure un tancau pòrtes tan gròs, que allò parexia un desvèri. Els patrons més valents, volgueren veure sa pò de pròp; y coneguent als marinés y sabent qu' es mòro que acompanyavan no era mòro, sinós qu' era un capellà rescatat, comensaren à cridá: «¡Viva es capellà mòro!» y al punt tota s' infanteria de Santa Catalina amb rests de còrda enclitanada encesos, los acompanyaren fins à sa plasseta de sa Llonja.

Es capellà plorava d' alegrí quant veyà sa Porta des Moll, sa capella de Sant Tèlm, sa forca de sa plasseta y à lo derré es portal de s' escaleta que tant coneixia. Fé obrí ca-séua per un ferré; els catalineros més principals hey pujaren amb sos dos marinés; va fé dú botelles d' aygordent y resòlis; y una canastra de rollets y dòlces de bescuyt de la Reyna; los va mostrá lo que duya dins es bolich; s' escampá sa veu per fóra casa; els veynats hey acudiren com à mosques; maneta d' aquí, maneta d' allá; xerradisses d' un vent y fum de tabach negre per s' altre, y espants, y riayes, y beguem, qu' es capellà paga. Es burèu va durá fins una hora després de la Queda que s' en aná cadascú à ca-séua, y deixaren totsòl al bòn prevere, que treguentse totduna es vestit de mòro, se tirá demunt es llit que tant añorava y s' adormí à les totes.

L' ondemá dematí corria de boca en boca per tota Ciutat la nòva de s' estra-

na arribada des capellá, ponderant tant ses riqueses y alhaques qu' havia duytes qu' hey va havè homo qu' assegurava haverne vistes dotze carros carregats à fons.

A les sèt, ja tenia sa casa plena de gent qu' anava à donarli sa benvinguda, encara qu' ell no s' hagués cuydat de despedirse de ningú. Tots li feyan del amich.

—¿No s' en recòrda (li deya un) quant vaitx essè à ca son pare una vegada per veure una neboda d' una cosina germana méua qu' hey estava per dida?

—Noltros dos hem anats à escòla plegats à Sant Francesch, (li deya un altre.)

—Jo y vos estavam à n' es mateix carrè quant eram nins, (deya es de més enllà.)

—¿Quantes vegades li he ohit sa missa, (contestava un nòu qu' acabava de arribá.)

—¿Y per que no me va escriure un motet de lletra, quant se vé esclau, (clamava un altre,) y jo hauria empenorat tot quant tench, sòls per rescatarlò?

—Veja si m' ho podia havè dit, quant s' en va aná, (responia un vey,) y jo li hauria girat fondos dins Algé ó allá abont li hagués interessat, maldement que fos estat à dins Infèrn.

—Gracies, gracies, (contestava à tots es capellá,) no es estat necessari. Deu no m' ha desamparat en ses méues tribulacions.

Una trecalada de parents de llunja que tenia y que may anavan à veurèl perque deyan qu' era un pelat y un pòbre errat de contes; tots se destexinavan per ferli visites y presents, y no s' en tornavan que no los hagués mostrat es hò-bò de sa tèrra d' els mòros, y no 'ls hagués dat esperances de poderlò arribá à tastá qualque dia. Y tot axò encara no va essè res comparat amb lo que li succehí dins La Seu. No hey anava cap vegada que no s' hi arrambás qualcú per ferli dí una missa ó cantá un *Te-Deum*, ó perque volia confessarsè amb ell. De cada dia tengué més pressa fins que fonch precís que li asseñalassen un confessorari apòsta per ell, ahont rodetjat de beates s' hi passava ses primeres hores des demalí, y eran ben pòques ses qu' acabades d' absòldre, quant li besavan ses mans, no li diguessen:

—¿Ay, Pare confessor! Que 'm faria de contenta si en morirsè me deixás per recordansa una alhaqueta d' els mòros.

—Tòca, tòca; besa ses mans y vetèn à combregá, y no penses amb aquestes còses que distrèuen, (los contestava.)

Apropòsit d' axò vos dech havè de dí que llavònses, com ara y sempre, hey havia à Ciutat dues castes de beates. Unes eran persones totes de Deu que sòls cercavan sa salvació de sa séua animeta; y ses altres eran dònes malfereres qu' amb s' excusa de sa devoció fogían de fam y de feyna. Es capellá en confessava pòques de sa primera casta

y moltes de sa segona. Beates falses que no tenian cap pensament de pobresa, mortificació ni penitència, sinó que cercavan viure de xeripes y arreplegá fent sa maula lo que no havian pogut estalviá fent feyna. Com ell no era gens maliciós creya que totes eran de bòna lley y vertaderes sirventes de Deu.

Succehí, emperò, qu' un dia el Pare confessor no va acudí com tenia de costum al séu confessorari. Tòcan les sis; y ses beates, qu' havia ja dues hores que l' esperavan, comensaren à está en turons y à tení ànsia des capellá. Una sobre totes, que li deyan na Besa-mòrts estava que no cabia en pell y preguntá tota ansiosa à un' altre que tenia es mal nòm de Rapa-altás:

—¿Señora! ¿Que sap perqu' es, qu' es torba tant avuy el Pare confessor?

—¿Jesús amat! Jo anava à ferli sa mateixa pregunta. Jo tench pò que no estiga malalí.

—¿Si será d' ell aquest Estramonció qu' han tocat su-are! (digu' un' altre.)

—¿Ah; fieta méua! ¿Y quin trastorn! Y ara que m' hi fa caure, tot podia essè, perque lo qu' es abí vaitx trobá que tosía una mica.

—¿Y que deu havè tengut aquest sant homo?

Y à poch à poch, parlant totes plegades, armaren un *xep-à-xep* del diable, distreguent la gent devòta qu' ohia missa à una capella des costat.

Tach; va-t' aquí un escolanet que surt de la sacristia y passa per pròp d' elles.

—Miquelet: (li preguntan.) ¿Saps si té res de nòu el Pare confessor?

—¿Qu' es séu aquest Estramonció que han tocat?

—Qu' ha d' essè. Ell está ben bò. Però no tenen qu' esperarlò avuy.

—¿Y axò per qué?

—¿Que no vòl confessá pús?

—¿Ca! Demá será fácil que torn. ¿Qui sab!

—¿Y avuy que té?

—¿Qu' es fóra pòrta?

—Lo que té es qu' anit passada li comparegué de València una neboda viuda amb un ninet, qu' ell estima molt, y per axò no es vengut avuy.

—Vòls dí que 'l pare confessor té una neboda. May havia sentit parlá de semblant còsa.

—Y jo 'm pensava que no tenia cap parent.

—¿Aquesta si qu' es fresca! ¿Y perque es venguda?

—Perqu' ell tròba qu' es tornat vey, y l' ha enviada à demaná perque 'l cuyd.

Y ses beates, totes arregussades, anaren desfilant una derrera s' altre mestegant fasòls, cul batut y cara alegre, y fentse creus de la nòva qu' acabavan de sebre tan contraria à los séus pensamientos y projectes.

¿Vultros creuríau que 'l dia siguent, qu' es capellá torná essè d' hora dins es séu confessorari, casi no s' hi va acostá

cap beata, ni els altres dies tampoch; y hagué de deixá es confessorari! Ni una n' hi 'n quedá per nat señal ó llavó d' esparraguera, tan falses eran totes. Mentida dich. N' hi 'n romangueren unes quantes que may deixaren de confessarsè amb èll els divèndres, dissaptes ó diumenges de cada setmana ó ses festes añals; y llavó conegué el bon sacerdot quines eran ses vertaderes beates ó hònes persones que sòls desitjan la glòria de Deu y ses riqueses del Cèl.

Per aquestes pobretes, sense que la esperassen, hey va havè recordansa dins es testament des capellá. Ses demés alhaques foren de sa naboda y de sa séua nòra. Els doblés foren distribuïts de sa manera siguent: Trobaren dins una arquilla un cul de jarra plè d' escutets amb un paperet que deya qu' eran p' es nebot, y una jarra esquerdada plena d' altres monedes d' or amb un altre ròtul que deya: «*Tot axò ha d' essè per rescatá esclaus pòbres mòros d' aquesta Ciutat.*»

D' aquelles precioses jòyes, jo n' he vistes més de dues, y encara crech que en trobaria qualcuna à ca una persona coneguda méua que per Fires me digué qu' un francès antañy n' hi 'n donava més de cinchcetes lliures y no ley volgué vendre.

Ara, si no son mòrts son vius; y es cuento está acabat; y tant si vos ha agradat com si nó, señemmós y passarem la corona, que ja passa d' hora.

Hala, atlots; *Per lo señal...*

PEP D' AUBEÑA.

SERENATA A SA SERENA.

Juana María escolta;
Som jò que 't vench à cridá
Surt depressa à sa finestra
No 'm fasses esperá tant.

Alí vespre no sortires
Y jò casi em vaitx gelá.
Saps quin oratge que feya
No crech qu' altri l' aguantás.

Tú dins es llit ben tapada
Devies ben fórt roncá;
Si anit no surts, demá vespre
Aquí no m' hi trobarás.

Perqu' hauré fuyt més enfòra
Que l' Amèrica no está,
Tú te penses que m' enganas
Però no m' enganarás.

Saps que tench de pò no síes
Sa que te quedis en *lá*,
Just còm sa Jaya Miquèla,
Quant serèm à s' enforjá.

Tú te penses tení sempre
Qui te vulga aná devant
Y em fas es sort y no penses
Que sort per tú puch torná.

¿Perque no surts y me mires
Y m' en 'niré aconhortat?
¿Perque à n' aquesta finestra
No hey guaytes just un instant?

Ja he perduda sa paciència,
Si no surts me trobarás
A n' es carré quant t' axéques
Mòrt de fret casi enterrat.

Y de mí gall ni gallina
Ja may més s' en cantarà;
Me sap greu morí à la fresca
Axí com mòren es cans.

Jò 't promèt que qualque día
De mí t' en recordarás:
Deu fassa que t' en recòrdes
Abans que sia demá.

Y al manco jò quant me muyra
Me moriré aconhortat:
Tú vius y gens gens m' estimes
Jò 'm muyr d' estimarè tant.

UN MISSATGE DE GALDENT.

MÈSTRE PÈP DE LA TRIPA.

Mèstre Pèp de la Tripa era un homo que ja comensava à tení els cabeys bregats; sa séua barramenta, tenia ja qualque minva; tenia uns uys com uns plats grans; una boca com un portal de cotxeria; una esquena com sa d' un llaut; y uns pèus que poria dormí de dret.

Ses séues qualidats morals ¡sabeu que ho eran de tals y quines! perque, feyna en volia tanta com un gat seba; y tot es séu quefè era com es de Don Quixòt de la Manxa «endressá tòrts y venjá folloneries.» y si amb axò lograva omplirsè sa tripa, com s' escudé d' aquest señó qu' havèm anomenat, ja se dava per satisfet. A més d' axò, era més pòlissa que una janeta; y quant sopegava à un lloch se sabia decantá; y lo qu' es allá, no tenian que pararlí cap jñol, perque no ley tornavan agafá.

Sa causa d' haverlí posat per nòm mèstre Pèp de la Tripa, fonch, perque en qualsevòl bauxa qu' es fés, sempre qu' ell s' hi trobava, s' hi trobava també ó such de porcella, ó indiòt, gall ó gallina.

Ara que ja estau enterats de qui era aquest estornell, anirèm à veure ses *fetxories* que feya.

Una vegada à un avaro que no tenia igual, li feu pagá un diná des mòdo siquent:

Era un vespre y à ca mèstre Pèp hey havia quatre companhs séus que jugavan à *tresillo*, y també s' hi trobava es beneyt avaro que com tenia de costum, mirava la feta; amb axò s' adormí, y mèstre Pèp doná ordres per prendre aquell castell tan mal d' asallá:

—Apagau es llum (digué) y quant estarà despèrt feys com que jugá; y de lo demés jò m' en encarrech.

Axí heu feren, y al cap d' un rato se despertá aquell homo y amb veu admirativa, digué:

—¡Bon pullèca! ¡y que jugau à les fosques?

—¿A les fosques? (respongueren.) Tú no hey estás à les fosques.

—¡Gota serena! (digué petit mèstre Pèp; després amb veu molt triste esclamá:) ¡ay, María Santíssima; jo som cego!

—No es res; jo te curaré y tú pagarás una vega per tots noltros.

—¡Qualsevol còsa! Mèstre; si me curau no vos plañeré res.

—No vuy res més que lo dit.

Es nostro curanderó maná que li fermassen un mocadó ben estret per devant els uys perque no perdessen sa caló; li fregá es brahons des brassos amb pebrebò, y els altres comensaren à encendre es llum. Acabada s' operació y cobrá la vista va essè tot ú. ¡Ja 'u crech!

Sa venguda des mistos demunt aquesta roqueta també li valgué unes quantes vegues; perque com ell sabia el dimòni ahont se colgava, aprofitá s' ocasió d' un vespre qu' estant amb uns quants homos volgueren fumá; y aquells li anavan à trèure foch amb sa pedra y es fogué; però ell digué que si volían pagá una porcella rostida y un parey de galls bons, los faria está amb sos cabeys drets, puis girantse à un recó faria unes cèrtes advocacions à n' el dimòni y sense pedra ni res, treuria foch. Axí se concertaren y tengueren que pagá el *pato* aquells qu' havían posat messions.

Sabia curá ecclisats, tenguent per auxiliá un parey de companhs séus; un que sabia rossegá una cadena per demunt ses teulades; y s' altre que sabia aparentá mal de ventre amb estorsions y espauemes.

Curava també tota casta de malalties amb uns polvos d' arròs, sucre y cañella; perque 'n tenia dos ó tres d' aquells homos que se venen per poca còsa, y quant prenían aquells polvos aparentavan tení malaltia; y després d' haverlòs presos estavan bons, com hey estavan abans.

També sabia trobá còses perdudes, mirant un llibròt que tenia, y heu endevinava perqu' era ell qu' en sa nit heu anava à amagá.

Però totes ses còses tenen es séu desenlás; y no hey ha cap farsa que no quedi descubèrta abans de morí es *farsante*. Mèstre Pèp ja havia tornat vey; els séus amichs ja no li eran lleals; sa gent li comensava está alèrta y un dia va caure de s' ase de sa manera que veureu:

A una possessió los havían prês totes ses reyes de ses arades un vespre quant deixaren sa feyna, y l' ondemá dematí trobaren ses arades despujades. Anaren à ses cases, heu digueren à l' amo, y aquest maná qu' anassen à ca mèstre Pèp per veure si les trobaria.

—¿Y qui es aquest que sap endeviná? (digué es porqué.)

—¿Perqu' heu deyes? (respongué es parayé majó tot cremat.)

—Perqu' abans d' aná à ca aquest convendria aná à cercá d' hont es un homo que 'l vaitx veure ahí vespre que tocava ses arades.

Es porqué doná ses señes y veren cèrt qu' era es passarell d' endevinadero el qui havia robades ses reyes. Se presentaren à ca-séua, li contaren es cas, y ell volgué una hòna paga per trèure ses reyes. Ley prometeren y quant les va havè trètes, sa paga que li daren va essè una atupada que 'l feu aná cop-piu fins qu' à la fi morí al hospital.

Axò es s' historia que me contaren de mèstre Pèp de la Tripa.

Ara, noltros, podèm trèure qualque mica de such moral de demunt aquest fet; y ha d' essè no creure may en curanderos, ni amb ecclisos ni altres fataleries. Mes, amb ses nostres malalties deixemòs guiá per sa ciència y no posá sa nostra vida en mans de quatre paluardos que no tenen altre interés que omplirse sa tripa de bons tròssos à còsta de sa nostra bossa y à vegades de sa nostra salut.

Mirau sempre es paradero que tenen tots aquests embaucadó y curanderos, y veureu que sempre ó casi sempre es el que tengué mèstre Pèp de la Tripa.

MESTRE GRINOS.

XEREMIADES.

El señó Banqué mos proporcioná dijòus passat una bona vetlada fentmòs sentí y admirá el jove pianista mallorquí señó Capllonch que doná à ca-séua un concèrt de piano. Sa lleujeresa de ses mans, sa precisió, sa netadat d' ecsecució y es colorit y clar-oscure que sabé doná à ses dificilíssimes pesses que tocá, fan que 'l jove Capllonch sia una notabilitat qu' honra à Pollènsa d' hont es fill. Tots els invitats l' aplaudiren y sortiren altament satisfets de sa vetlada.

**

Hem vist à n' els diaris de fóra Mallorca qu' ha estada tan celebrada à l' Habana una nòva missa à tota orquesta composta per Don Cárlos Ankermann, germá majó d' els Ankermans de Mallorca que fá molts anys que resideix à Amèrica.

Amb aquest motiu plausible enviám à sa mare y à tots sos germans s' enhorabòna.

**

Diuen que ses aygos perteneixents à sa font qu' anomenan *La Gimnesiana*, y que supòsan trobada derrera dins es torrent de Sant Pere d' Esporlas, han experimentat una pujada considerable perqu' estant abans à 18 metros de fon-

daria ara les han trobades à sa de 6 metros 30 centímetros. Axò es molt natural. S'abundancia d'ara ha fet pujá es nivell de sa capa d'aygo subterrànea, que, segons es pòbre paré nostro, alimenta sa font de la Vila. Aquesta capa d'aygo es sa mare de sa font que fa sigles vé canalizada fins à Ciutat. Aquesta pujada d'aygo subterrànea des torrent de Sant Pere concòrda perfectament amb s'augment qu'ha tengut sa Font de la Vila y amb sa fòrsa amb que surt s'aygo fa dies.

Segons notícies de qui l'ha aforada ara darrerament passen de mil els litros d'aygo que dona per segon; axí es que la major part d'ella la tiran dins es torrent y va pará à má. Tothom que passa per pròp des torrent de Bàrbara pòt veure aquell gròs caudal d'aygo tirada y perduda pera sempre. Llástima fa es mirá deù ó dotze regadores d'aygo correguent cap al Portixòl à donà beure à n'els peixos.

Perque vos fassu bé es càrrech de lo que representan mil litros d'aygo per segon, heu de sebre que si sempre venia axí com ara, bastaria, canalizada, per totes ses necessitats d'una població ó ciutat com París, de pròp de 2 millons d'habitants; donantlos aygo à rahó de 50 litros diaris per persona.

Hey ha diferència ferm d'aquells suposats 4 litros y pico de terme mèdi, à n'els mil y pico que dona ara.

Sa font de la Vila es una gran font y no pòt deixá d'essè may sa basse de sa canalizació futura de Palma. El señó Fonserè qu'es persona tan entesa en la matèria que tenga present axò que deym, y que no fassa cas d'ecsaminà sa font altre vegada, ara que vé abundant; y de reflexioná es gran partit que se pòt treure d'ella d'una manera econòmica y segura y sense mòure cassos que dòrmen y se pòden despertá qualque dia; com ja ha succehit altres pichs segons mos conta s'història de Mallorca.

* *

¿Voleu veure un monument digne de una població de 60,000 ànimes y que dona un bon indicati de lo qu'es Palma à tot forasté qu'entri dins sa capital de ses Balears per sa porta de sa Dressana? Ydò anau à sa plasseta des mateix nòm y admirau aquella columnata grandiosa que mos fa recordá sa de sa Plassa de Sant Pere de Roma. Ecsaminau aquelles mármorees (vuy dí masmorres) columnes, tan llises, tan netes, tan altes, tan ben tayades. Aquells jardins sospèsos demunt elles, cent mil millions de vegades més d'admirá qu'els jardins de Babilonia. Y sobre tot y entre tot, aquella estatua del pòbre Jaume Ferré que l'han fet parent d'En Miquèl de Cervantes perque li han llevat una mà. Axí com à n'aquella glòria d'Espanya li donavan es nòm del *Manco de Lepanto*, jo à sa

nostra glòria li diria *Es Manco d'els atlòts des Moll*.

Un altre dia continuarèm descriguent ses belleses d'aquesta plassa monumental, fentmos càrrech de sa font y fins y tot de sa taula des carnissé.

* *

Aquella escaleta de quatre escalons mesquins que servia à u'els Catalineros per prendre volada cap à ca-séua, à sa sortida de sa Porta de Santa Catalina, ja ha descompareguda de s'escena del mon; y ha estat sustituhida amb una cantrampa qu'es una bona feyna ferm axí com está; perqu'axò de pujá escalons per totduna havè de devallá còsta mos fa pòca gracia. Deym *mos fá* en lloch de *dí mos feya* perqu'encara n'ha quedada una d'escaleta amb còsta darrera, que podria desapareixe bé de s'escena goñanthí es públich per podè passá à peu plá. Mos referim à s'escaleta que desde es carré del Rosé, devòra es Sastre Mir, puja à sa còsta del Conquistadó ó de Sant Domingo.

¿Quin dia será que rebrá sa transformació qu'ha sufèrta sa de Santa Catalina?

LLÁGRIMES.

Molt triste n'es la nit, fresca y confusa
De lluna nòva;
Però més trist, més fòsch y sense lluna
Mon còr se tròba
Desde que tú, ma ditxa y ma ventura,
N'estás enfòra.

Quant per l'espay veitx corre les velzies
Apresurades,
Despedintse amb dolor de la llum triste
De l'horabaixa:
Pens y dich tot penós:—¿Tant ne faria
Si tengués ales!

Quant m'estich assegut en la nit triste
Lo Cèl mirant:
Lo cant funest de l'òliba que siula
Sempre escoltant,
Y me diu son cant trist:—La bella nina
T'olvidará.

Mirar tú pòts ma lira destrossada
P'el desengañy;
Sòls una còrda bona li ha romasa
Que pòt soná;
Sa de les penes es que 'l còr traspasan
De pòch ensá.

BALTASAR SALVÀ.

ALA, PAGESOS!

Vòltros qu'anau de **petaques de sola** que tanquin ben fòrt y sían guapes, visitau s'establiment d'Articles d'Escriptori d'els **HEREUS DE DON GABRIEL ROTGER**, Cadena, 11, ahont s'en ha rebut un preciós surtit, y se venen à un preu baratíssim.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Ja'mbarcan porchs.*SEMBLANSES.—1. *En que té registre.*2. *En que té mòlla.*3. *En que fá crosta.*4. *En que s'ha d'obri.*XARADA.....—*Bo-ti-ga.*PREGUNTA.....—*Es calafat y es boté.*CAVILACIÓ.....—*Martorell.*FUGA.....—*A sa barraca hey ha ntus un à dins cada forat; mumare iqu'en vendrà cap d'apagadó de calius?*ENDEVINAYA.—*Un reitòlje.*

GEROGLIFICH.

ECSEMÉ.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s'assembla un *mechero* de gas que crema malament à un hòmo des forn des vidre?
2. ¿Y ses fàbriques des gás à ses sociédats?
3. ¿Y ses màquines de cosí à n'es talessos?
4. ¿Y ses lletres d'imprenta à ses semblances?

XARADA

Sa primera ho tenim tots;
Sa segona es negatiu;
Y es tot es un animal
Que cercan els cassadós.

PREGUNTA.

¿Quin es es *dó* més lluent?

CAVILACIÓ.

T BARÓ T

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge.
ELL.

FUGA DE VOCALS.

Q.' s .q. .st. m.r.v ll.
q.' r. .s s.r.t.d. . b.ll.
.ll f.r. d.v.ll.
d.l C.l q..ls.v.l .str.ll.

ENDEVINAYA.

Visch enfòra de ses viles
Y vaitx à robá lletugues,
Es cassadós bé me cercan
Y es méus fiys d'ells sempre fujan.

(Ses solucions dissapte qui cé si som ntus.)

18 OCTUBRE DE 1884

Estampa d'En Pere J. Gelabert.